Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător - Sîrbu Victor
Dosarul nr. 3a-451/25
2-22157715-02-3a-12022025

D E C I Z I E

21 mai 2025
municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componență:
Președintele ședinței, judecător Mîra Ghenadie
Judecători Sîrbu Victoria și Cașcaval Andrei
Grefier Gonciar Elena

examinând în ședință publică, apelul declarat de avocatul Buzu Mihail în interesele lui Tambur Alexandru, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 08 octombrie 2024, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Tambur Alexandru împotriva Ministerului Mediului, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului

La 28 octombrie 2022, Tambur Alexandru a înaintat acțiune împotriva Ministerului Mediului, solicitând: anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare nr. 353-P din 27 iulie 2022; încasarea din contul pârâtului a prejudiciului moral cauzat în sumă de un salariu mediu lunar și a prejudiciului material cauzat, prin lipsirea de premiul bănesc.

În motivarea acțiunii autorul a indicat că Tambur Alexandru activează în calitate de șef al Serviciului Protecția Solului și Subsolului, din cadrul Ministerului Mediului, în temeiul ordinului nr. 34-p cu privire la numirea prin transfer a lui Tambur Alexandru, prin care a fost numit prin transfer din aceeași funcție de la Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului la Ministerul Mediului.

La data de 27 iulie 2022 în privința lui a fost emis ordinul nr. 353-P cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment, pentru presupusa încălcare a normelor de conduită săvârșite în timpul serviciului, invocându-se

încălcarea prevederilor Legii 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (art. 22 alin (1) lit. b), d) și f), 56, 57 lit. h) și j), 69 alin. (1), (2), (3). Ordinul fiindu-i adus la cunoștință la 02 august 2022.

Reclamantul a indicat că nu a fost de acord cu aplicarea sancțiunii disciplinare și prin cererea prealabilă nr. T-234/22 din 26 august 2022, a solicitat anularea ordinului cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare.

Prin răspunsul nr. 13-06/2140-T-234/22 din 09 septembrie 2022, recepționat prin e-mail la data de 13 septembrie 2022, în perioada când Tambur Alexandru se afla în concediul medical, cererea prealabilă a fost respinsă.

În drept, reclamantul a menționat că în mod similar celorlalte forme ale răspunderii - penală sau contravențională, pentru a atrage un funcționar public la răspundere disciplinară este necesară întrunirea următoarelor condiții: 1) persoana trasă la răspundere trebuie să dețină calitatea de funcționar public; 2) respectivul funcționar să fi săvârșit o abatere disciplinară prescrisă de lege; 3) fapta ilicită să producă un rezultat periculos; 4) să existe o legătură de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul socialmente periculos.

A menționat că, răspunderea disciplinară poate fi angajată numai dacă sunt întrunite toate elementele constitutive ale abaterii, iar absența oricăreia dintre acestea duce la faptul că răspunderea să nu poată exista.

Astfel, la baza emiterii ordinului nr. 353-P de aplicare a sancțiunii disciplinare, a stat demersul șefei Serviciului juridic - Cramarenco Nicolina, care a comunicat că la data de 25 iulie 2022, în cadrul ședinței săptămânale organizate de Direcția management instituțional, la abordarea unor subiecte, subsemnatul, în prezența colegilor, inclusiv a unor conducători ai ministerului a operat cu următoarele fraze ironice: „Vai, vai, vai” prin ce consideră petiționara, că i-a fost lezat și denigrat imaginea personală în fața colegilor și din care motiv a solicitat atragerea la răspundere disciplinară.

Reclamantul a remarcat că, autoarea demersului nu a invocat careva fapte ce ar leza imaginea ministerului sau demnitatea personală a colegilor, ofensă, atitudine jignitoare sau ironie la adresa sa, atrăgând atenția doar asupra consecințelor negative asupra imaginii acestuia personale.

Totodată, consideră că la emiterea ordinului nr. 353-P cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, abuziv și tendențios s-a descris afectarea, prin exclamațiile reclamantului a imaginii personale cât și profesionale a lui Cramarenco Nicolina, fapte ce nu se regăsesc în demersul ultimei, din care reiese că unica consecință este doar lezarea imaginei acestuia.

Or, conform cadrului juridic în domeniu, temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii urmează a fi preluate din demersul înaintat.

Ține să menționeze că explicații pe caz nu i-au fost cerute.

Relatează că este un fapt notoriu că un șir de funcții în minister, au fost repartizate pe criterii de loialitate și atașament față de un anumit grup de persoane și nicidecum pe principii de meritocrație, pe când reclamantul activează în această funcție din anul 2020.

Odată cu schimbarea conducerii ministerului, au început să apară persecutări, presiuni, discriminări, ce au ca rezultat denigrarea reclamantului, crearea artificială în privința lui a unor situații, deseori prin provocare, având drept scop aplicarea sancțiunilor disciplinare față de el, ca rezultat final fiind eliberarea acestuia din funcție.

Despre aceste intenții a fost informat de mai multe ori de către persoanele din conducerea ministerului.

Evidențiază faptul că ordinul contestat nu reține circumstanțele importante care să ateste că cele imputate pot fi incriminate reclamantului ca fiind acțiuni efectuate cu rea-credință și cu atât mai mult că ar încălca careva conduită a funcționarului public, din motiv că în cadrul ședinței date a exprimat opinia de specialist în domeniu pe unele aspecte, ce ar contravine opiniei șefei Serviciului juridic iar exclamația „vai, vai, vai” fiind un răspuns la niște acuzații nefondate și arogante a petiționarei, respectiv consideră că nu au fost temeiuri de aplicare a sancțiunii disciplinare, nefiind respectată proporția între fapta săvârșită și sancțiunea care a fost aplicată. Or, în circumstanțe identice, la alte ședințe săptămânale, când au fost discuții mai aprinse ale colegilor, pe tonuri ridicate, cu atacuri la persoană, nimeni nu a fost nici măcar avertizat, fapt care vorbește de caracterul discriminatoriu al sancțiunii aplicate.

Astfel ordinul de sancționare este emis unilateral, fără a fi comis vreo abatere disciplinară, care în modul prevăzut de lege să fie constatată ca atare și reținută de legiuitor ca fiind abatere disciplinară.

Mai mult ca atât, în ordinul nr. 353-p din 27 iulie 2022, unul din temeiurile aplicării sancțiunii disciplinare este indicat eronat art. 69 alin (1), (2), (3) din Legea 158/2008 care nu are relevanță asupra situației date.

Prin emiterea abuzivă față de reclamant a ordinului de sancționare disciplinară, dar și caracterul eronat al constatărilor efectuate, se determină cu certitudine cauzarea unui prejudiciu moral enorm prin lezarea demnității și reputației profesionale.

Circumstanțele menționate își găsesc suportul probatoriu și în certificatele de concediu medical nr. 4705361 din 12 septembrie 2022, nr. 5212501 din 05 octombrie 2022, or după aceste situații create artificial doar pentru a crea premisele eliberării locului de muncă, s-a produs o stare de stres puternică, prin tulburări emoționale, neliniște, ce i-au afectat instantaneu întreaga sănătate, au agravat starea fizică generală și mai cu seamă starea psihologică, prin tensiune,

încordare și care au necesitat tratament îndelungat, care prin sine deja demonstrează gravitatea stării de sănătate.

O altă consecință a aplicării sancțiunii disciplinare este faptul că a fost lipsit de premiul bănesc acordat de care au beneficiat toți colaboratorii ministerului în luna septembrie, prin ce consideră că a suportat și un prejudicial material.

În altă ordine de idei, a remarcat că prin răspunsul nr. 13-06/2140-T-234/22 din 09 septembrie 2022, recepționat prin email la data de 13 septembrie 2022, în perioada când se afla în concediul medical, cererea prealabilă a fost respinsă, respectiv cererea de chemare în judecată urma să fie depusă până la data de 14 octombrie 2022.

Or, termenul de depunere a cererii de chemare în judecată a fost omis din motivul aflării în perioada 12-30 septembrie 2022, 05-21 octombrie 2022 în concediul medical, iar prin prisma art. 65, 210 Cod administrativ consideră că urmează a fi repus în termen.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 octombrie 2024, acțiunea înaintată de Tambur Alexandru a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului

La data de 23 octombrie 2024, Tambur Alexandru prin intermediul avocatului Buzu Mihail, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 08 octombrie 2024, iar la 22 ianuarie 2025 a fost înregistrată cererea de apel motivată, prin care a fost solicitat casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel, reiterând în esență circumstanțe de fapt și de drept indicate în acțiunea de contencios administrativ, reprezentantul reclamantului a menționat că hotărârea contestată este contradictorie în partea constatatoare, iar de rând cu actul administrativ contestat, hotărârea a fost întemeiată pe un singur demers (sesizare), demersul șefei serviciului juridic al Ministerului Mediului - Cramarenco Nicolina.

Astfel, apelantul a menționat că nici la materialele dosarului administrativ și nici în ședințele de judecată, partea pârâtă nu a anexat și nu a prezentat nici o probă în confirmarea celor menționate în demersul lui Cramarenco Nicolina - act de constatare semnat de participanții la ședință, înregistrări audio sau video de la ședința respectivă, explicații/confirmări ale participanților la ședință.

De asemenea, apelantul a menționat că la emiterea ordinului de sancționare nr. 353-P din 27 iulie 2022, contrar prevederilor art. 208 alin. (1) Codul muncii, Ministerul Mediului nu a solicitat de la reclamant o explicație scrisă, or, în ziua de 25 iulie 2022, în cadrul ședinței săptămânale de lucru, reclamantul nu a avut

nici o intenție de a prejudicia imaginea lui Cramarenco Nicolina și nici într-un mod prin exclamarea „vai, vai, vai” nu i-a afectat imaginea personală și profesională.

Totodată, apelantul a remarcat că prima instanță nu a elucidat aspectul statutului șefei serviciului juridic al Ministerului Mediului - Cramarenco Nicolina în speța dată, or, în ședințele de lucru de toate nivelele pot apărea contradicții, însă persoanele implicate nu sunt penalizate.

În context, apelantul a menționat că prin aplicarea sancțiunii disciplinare i-a fost afectat dreptul la libertatea de exprimare, or, acesta nu a încălcat nici o prevedere a actelor normative la care face trimitere instanța de fond, respectiv instanța nu a stabilit intenția cu care ar fi acționat reclamantul și nici vinovăția acestuia și nici nu a dat apreciere faptului că la aplicarea sancțiunii disciplinare funcționarului public, este necesar să fie întrunite cumulativ patru elemente esențiale.

Termenul de declarare a apelului

Potrivit art. 232 alin. (1) și (2) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din lucrările cauzei rezultă că, apelul nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 08 octombrie 2024, a fost depus la 23 octombrie 2024, iar după recepționarea la 09 ianuarie 2025 a hotărârii integrale, Tambur Alexandru prin intermediul avocatului Buzu Mihail, a depus cererea de apel motivată la 22 ianuarie 2025.

Astfel, Completul constată că termenul de atac al actului judecătoresc a fost respectat.

Argumentele participanților la proces

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Tambur Alexandru, avocatul Buzu Mihail, a susținut cererea de apel și reiterând argumentele expuse în aceasta, a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să-i fie admisă, precum a fost formulată.

Reprezentantul intimatului Ministerul Mediului – Cucureanu Ruslan, a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar în raport cu prevederile legislației în vigoare, Completul judiciar statuează că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

În materie de drept, potrivit art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel respinge apelul.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 219 alin. (1) – (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, în conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 122 alin. (1) din Cod, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din înscrisurile atașate cauzei și dosarul administrativ se atestă că prin ordinul nr. 34p din 12 octombrie 2021, emis de Ministerul Mediului a fost dispus numirea prin transfer a lui Tambur Alexandru în funcția de șef al Serviciului protecția solului și subsolului, începând cu data de 12 octombrie 2021.

La caz, prin demersul înaintat de șeful serviciului juridic al Ministerului Mediului - Cramarenco Nicolina, a fost solicitat atragerea la răspundere disciplinară a lui Tambur Alexandru, pentru comportament considerat nejustificat, manifestat prin expresii ironice și acțiuni ce afectează onoarea și demnitatea acesteia, precum și imaginea profesională în fața colegilor și terților.

La 27 iulie 2022, Ministerul Mediului a emis ordinul nr. 353-p, în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) lit. b), d) și f), 56, 57 lit. h) și j), art. 58 lit. a), art. 69 alin. (1), (2), (3) din Legea 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și pct. 9, subpct. 11) din Hotărârea Guvernului nr. 145/2021, prin care s-a dispus:

1. Pentru încălcarea normelor de conduită, săvârșite în timpul serviciului dlui Alexandru Tambur, șef al Serviciului protecția solului și subsolului, i se aplică sancțiunea disciplinară sub formă de „avertisment”;
2. Serviciul resurse umane va aduce la cunoștință prevederile prezentului ordin dlui Alexandru Tambur, în termen de 5 zile de la emitere, contra semnătură.

În context, Completul de judecată reține că potrivit conținutului ordinului nr. 353-p din 27 iulie 2022, în cadrul ședinței săptămânale de planificare a Ministerului Mediului din data de 25 iulie 2022, la abordarea de către șeful serviciul juridic - Cramarenco Nicolina, a subiectului privind procesul de examinare a activității agentului economic Întreprinderea de Stat „Mina de Piatră din Mileștii Mici” (în proces de lichidare), în prezența tuturor șefilor de direcții/secții/servicii, inclusiv conducătorilor ministerului, a secretarului de stat și a secretarului general al ministerului mediului, Tambur Alexandru a admis un comportament inadmisibil și inadecvat unui funcționar public. Astfel, Tambur Alexandru, în prezența colegilor de serviciu, la cele declarate de Cramarenco Nicolina, în mod jignitor a evocat în adresa acesteia mai multe fraze ironice, dar și exclamații precum: „Vai, vai, vai”, depășind caracterul profesional al discuțiilor, afectând atât imaginea personală cât și cea profesională a lui Cramarenco Nicolina. Mai mult, din explicațiile lui Cramarenco Nicolina, acest caz nu este unul singular, ci o continuitate a comportamentului denigrator al lui Tambur Alexandru în adresa acesteia, inclusiv în discuțiile purtate pe subiecte de serviciu, dar și în prezența petiționarilor. Apreciind cele menționate s-a constatat că acțiunile lui Tambur Alexandru, sunt contrare principiilor și obligațiilor de conduită stabilite prin Codul de etică și deontologie al funcționarului public din cadrul Ministerului Mediului, aprobat prin ordinul nr. 67/1-P din 23 noiembrie 2021, care obligă funcționarul public să se conducă de principiile precum

profesionalismul, respectul și integritatea morală, totodată având obligația de a curma acțiunile care lezează demnitatea umană, să promoveze cultura de serviciu, respectul și ajutorul reciproc, astfel, acest comportament nejustificat antrenează consecințe negative precum afectarea demnității funcționarului public. În contextul celor expuse, s-a determinat că Tambur Alexandru a încălcat prevederile pct. 4 lit. g), i) și j) al Codului de etică și deontologie al funcționarului public din cadrul Ministerului Mediului, totodată a neglijat prevederile pct. 28 din Regulamentul intern a Ministerului Mediului aprobat prin ordinul nr. 89-P din 14 decembrie 2021, art. 22 alin. (1) lit. b), d) și f) a Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului, public, care stipulează obligațiile funcționarului public, precum îndeplinirea cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, respectarea normelor de conduită profesională prevăzute de lege, prin care acțiuni a comis abaterile disciplinare prevăzute de art. 57 lit. h) și j) și anume, încălcarea normelor de conduită a funcționarului public și încălcarea prevederilor referitoare la obligații și restricții stabilite prin lege.

Nefiind de acord cu ordinul în cauză, la 26 august 2022 Tambur Alexandru a depus o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 353-p din 27 iulie 2022.

Prin decizia Ministerului Mediului nr. 13-06/2140-T-234/22 din 09 septembrie 2022, cererea prealabilă a fost respinsă.

Astfel, Tambur Alexandru a sesizat instanța de contencios administrativ cu solicitarea anulării ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare nr. 353-P din 27 iulie 2022, precum și compensarea prejudiciului moral și material cauzat în urma acestui act.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 08 octombrie 2024, Judecătoria Chișinău sediul Centru a respins acțiunea lui Tambur Alexandru ca neîntemeiată.

Cu referire la normele legale aplicabile la caz, este de menționat că potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Dispoziția art. 39 Cod administrativ prevede că controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin

nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Corespunzător art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Norma art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ stipulează că, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actul administrativ individual – ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nr. 353-P din 27 iulie 2022, constituie act defavorabil reclamantului.

Din analiza actelor administrative contestate, reieșind din solicitările înaintate, se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în contestare, rezultând din prevederile art. 206 Cod administrativ.

În continuare, conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Completul judiciar atestă că Tambur Alexandru este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod administrativ, la caz, nu sunt, din care motive acțiunea este admisibilă și pe cale de consecință se va purcede la examinarea pe fond a acesteia.

Cu referire la fondul cauzei, instanța de apel menționează că potrivit art. 22 alin. (1) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public are următoarele obligații generale: b) să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor; d) să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de

inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu; f) să respecte normele de conduită profesională prevăzute de lege.

Conform art. 56 din Legea citată, pentru încălcarea îndatoririlor de serviciu, a normelor de conduită, pentru îndeplinirea nesatisfăcătoare a sarcinilor, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției, funcționarul public poartă răspundere disciplinară, civilă, administrativă, penală, după caz.

Conform art. 57 lit. h) și j) din Lege, constituie abateri disciplinare: încălcarea normelor de conduită a funcționarului public; încălcarea prevederilor referitoare la obligații și restricții stabilite prin lege.

Conform art. 58 din aceeași Lege, pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcționarului public îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertisment; b) mustrare; c) mustrare aspră; d) suspendarea dreptului de a fi promovat în funcție în decursul a doi ani; g) destituirea din funcția publică; h) retrogradarea în funcție și/sau în grad de calificare.

De asemenea, potrivit pct. 9 alin. 11) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului (*Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 145/2021*), conducerea Ministerului este exercitată de către ministru, care emite ordine în mod unipersonal și în limitele competenței sale, asigurând controlul executării acestora.

Astfel, potrivit pct. 28 al Regulamentului intern al Ministerului Mediului (anexa nr. 1 la Ordinul Ministerului Mediului nr. 89p din 14 decembrie 2021), angajații au următoarele obligații: 1) să-și îndeplinească cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea obligațiile de serviciu; 2) să se abțină de la orice faptă care ar putea să aducă prejudicii imaginii ministerului; 3) să respecte normele de conduită profesională prevăzute de lege; 19) să aibă o conduită și ținută corespunzătoare regulilor de protocol, care nu ar prejudicia imaginea instituției pe care o reprezintă.

Suplimentar, potrivit pct. 4 din Codul de etică și deontologie al funcționarului public din cadrul Ministerului Mediului, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr. 67/1-p din 23 noiembrie 2021, conduita profesională a funcționarului public din cadrul Ministerului Mediului se bazează pe următoarele principii: i) respectul - considerația acordată persoanelor, colegilor, superiorilor, subordonaților, drepturilor și libertăților acestora, instituțiilor, legilor, valorilor sociale, normelor etice și deontologice; j) integritatea profesională - capacitatea funcționarului public din cadrul Ministerului Mediului de a-și exercita obligațiile și atribuțiile legale și profesionale în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și corectitudine, precum și abilitatea de a-și realiza activitatea în mod imparțial și independent, fără a comite vreun abuz, respectând interesul public, supremația Constituției Republicii Moldova și a legii.

După cum rezultă din actele cauzei, prin ordinul nr. 353-P din 27 iulie 2022 emis de Ministerul Mediului, angajatului Tambur Alexandru, în calitate de șef al Serviciului protecția solului și subsolului, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment, temei pentru care a servit comportamentul acestuia, care în cadrul ședinței săptămânale de planificare a Ministerului Mediului, la care au participat șefii subdiviziunilor ministerului, precum și conducerea acestuia, inclusiv secretarul de stat și secretarul general, a intervenit în discuțiile purtate, și la abordarea de către Cramarenco Nicolina a subiectului referitor la procesul de examinare a activității agentului economic ÎS „Mina de Piatră din Mileștii Mici", a utilizat expresia „Vai, vai, vai", adresate colegei, catalogate drept ironice și depreciative.

În virtutea normelor relevante din Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public, precum și Codului de conduită a funcționarului public, funcționarul public este obligat să se conformeze dispozițiilor (ordinelor, poruncilor, indicațiilor obligatorii spre executare) primite de la conducătorul său direct și de la conducătorul autorității publice în care își exercită funcția publică. Funcționarul public are obligația să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine. Funcționarul public este responsabil pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu față de conducătorul său nemijlocit, față de conducătorul ierarhic superior și față de autoritatea publică.

De altfel, în urma examinării probelor administrate la dosar, Completul de judecată conchide că Comisia de disciplină în mod just a constatat că Tambur Alexandru, în calitatea de șef al Serviciului protecția solului și subsolului din cadrul Ministerului Mediului, a manifestat un comportament neconform cu normele de conduită profesională față de colega Cramarenco Nicolina, caracterizat de o atitudine lipsită de respect și profesionalism, depășind cadrul unei discuții colegiale, acțiuni care au fost percepute ca fiind jignitoare și denigratoare, creând un climat ostil și tensionat în cadrul colectivului de muncă.

În context, instanța de apel reiterează că prin acțiunile sale, Tambur Alexandru a încălcat prevederile art. 22 alin. (1) lit. b), d) și f) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, faptele acestuia constituind abateri disciplinare și în conformitate cu art. 57 lit. h) și j) din aceeași lege, or, dispozițiile pct. 4 lit. i) și j) din Codul de etică și deontologie al funcționarului public din cadrul Ministerului Mediului, aprobat prin Ordinul nr. 67/1-P din 23 noiembrie 2021, de asemenea nu au fost respectate.

Completul de judecată accentuează faptul că nici în prima instanță și nici în instanța de apel, Tambur Alexandru nu a prezentat careva probe, care să combată circumstanțele ce au servit temei pentru emiterea ordinului nr. 353-P din 27 iulie 2022, cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, or, elementele expuse în

cererea de apel descriu doar nemulțumirea lui Tambur Alexandru cu privire la aprecierea de către Comisia de disciplină a evenimentelor din cadrul ședinței săptămânale de planificare a Ministerului Mediului.

Totodată, Completul de judecată consideră irelevante argumentele apelantului cu privire la caracterul inofensiv al gestului său și totodată incertitudinea cu privire la persoana căreia i-au fost afectate drepturile, Cramarenco Nicolina sau organul emitent al ordinului contestat, or, conform pct. 28 din Regulamentul intern al Ministerului Mediului, aprobat prin ordinul nr. 89-P din 14 decembrie 2021, angajații au obligația de a manifesta colegialitate și toleranță în relațiile cu colegii de serviciu și de a se abține de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii imaginii ministerului.

Prin prisma normei citate supra, instanța de apel subliniază că expresia „Vai, vai, vai", adresată colegei Cramarenco Nicolina, în contextul abordării de către aceasta a subiectului referitor la procesul de examinare a activității agentului economic ÎS „Mina de Piatră din Mileștii Mici", este percepută ca una sarcastică sau o formă de ironie și exclamație depreciativă, or, deși nu a avut consecințe materiale directe asupra activității autorității publice, prin afectarea imaginii profesională a colegului vizat, indirect a avut efect asupra imaginii climatului de colegialitate și a profesionalismului aparatului ministerului.

În altă ordine de idei, conform art. 58 lit. a) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, avertismentul reprezintă cea mai blândă sancțiune disciplinară aplicabilă unui funcționar public pentru abaterea de la normele de conduită profesională.

La caz, având în vedere natura și gravitatea abaterii disciplinare comise de către Tambur Alexandru, instanța de apel apreciază că sancțiunea aplicată, este proporțională cu fapta săvârșită, reflectând o evaluare justă a circumstanțelor cauzei și respectând principiul gradualității sancțiunilor disciplinare, conform căruia măsura disciplinară aplicată trebuie să fie adecvată gravității faptei și să urmărească atât restabilirea ordinii interne, cât și prevenirea unor comportamente similare.

Totodată, s-a avut în vedere caracterul singular al sancțiunii la momentul aplicării sale, precum și necesitatea de a atrage atenția reclamantului asupra cerinței imperative de respectare a normelor de conduită profesională prevăzute de Codul de etică și deontologie al funcționarului public și Regulamentul intern al Ministerului Mediului.

Completul mai evidențiază că în prima instanță și în instanța de apel, Tambur Alexandru a reiterat conceptul lipsei de temeiului pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, prin prisma faptului că exclamarea expusă ar face parte din confruntările verbale între colegi și nu ar urma să fie tratată ca o abatere

disciplinară, inclusiv având în vedere existența unor situații similare în care alți colegi nu au fost sancționați.

La acest capitol, Completul de judecată subliniază că, potrivit art. 22 alin. (1) lit. d) și f) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public are obligația de a îndeplini cu responsabilitate și colegialitate atribuțiile de serviciu și de a respecta normele de conduită profesională prevăzute de lege. De asemenea, art. 57 lit. h) și j) din aceeași Lege califică drept abateri disciplinare, atât încălcarea normelor de conduită a funcționarului public, cât și încălcarea obligațiilor și restricțiilor stabilite prin lege.

În speță, lucrările cauzei atestă în mod clar că în cadrul ședinței săptămânale de planificare, a utilizat expresii cu caracter ironic și disprețuitor la adresa lui Cramarenco Nicolina, șefa Serviciului juridic, în prezența superiorilor ierarhici și a colegilor, astfel că aceste manifestări au fost de natură să afecteze, atât climatul profesional din cadrul ministerului, cât și imaginea profesională a persoanei vizate.

Totodată, cu referire la motivele expuse în apelul declarat, precum că, angajatorul este obligat să ceară în scris salariatului o explicație referitor la fapta comisă, Completul de judecată reține că, litigiile de muncă ale funcționarilor publici se soluționează prin prisma legislației speciale și anume Legea nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, precum și Hotărârea Guvernului nr. 201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 158/2008.

Astfel, potrivit art. 59 alin. (3) din Legea nr. 158/2008 (redacția anului 2022), sancțiunea disciplinară, cu excepția celei specificate la art. 58 lit. a) (avertisment), nu poate fi aplicată decât după cercetarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului public de către comisia de disciplină, în termen de cel mult o lună de la data constatării abaterii.

Prin urmare, instanța de apel reține că, în cazul aplicării sancțiunii ”avertisment”, cercetarea prealabilă, precum și audierea funcționarului public, nu era obligatorie.

Concomitent, Colegiul notează că contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelantul nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

Față de cele expuse, Colegiul reține că prima instanță a creat părților condiții obiective pentru realizarea drepturilor sale procedurale, participanții la proces au

fost auziți, hotărârea primei instanțe a fost motivată. Condițiile procedurale privind motivarea hotărârii sunt îndeplinite chiar dacă nu s-a răspuns expres fiecărui argument invocat de părți, fiind suficient ca din întregul hotărârii să rezulte că s-a răspuns tuturor argumentelor în mod implicit, prin raționamente logice.

De asemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că apelantul utilizând calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Tambur Alexandru și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de avocatul Buzu Mihail în interesele lui Tambur Alexandru.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 08 octombrie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător Mîra Ghenadie

Judecători Sîrbu Victoria

Cașcaval

Andrei